

Seat No. : _____

MA-II-77
April-2007
Indian Culture
Paper-VII
(ભારતીય મૂર્તિવિધાન)
(Studies in Indian Iconography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

૧. મૂર્તિ અને મૂર્તિપૂજાની ભારતીય વિભાવના, ઉદ્ભવ અને વિકાસ સમજાવો.

અથવા

ભારતમાં મૂર્તિપૂજાની પ્રાચીનતા વિશે નોંધ લખો.

૨. બ્રાહ્મણ ધર્મની પ્રતિમાઓમાં જોવા મળતાં વિવિધ પ્રકારના આસનો અને મુદ્રાઓ વર્ણવો.

અથવા

લિંગપૂજાની પ્રાચીનતા દર્શાવી લિંગના પ્રતિમા વિધાન વિશે નોંધ લખો.

૩. વિષ્ણુની પ્રતિમાઓનાં સામાન્ય લક્ષણો દર્શાવી કોઈપણ ચાર સ્વરૂપોનું વર્ણન કરો.

અથવા

અષ્ટ દિક્પાલોની મૂર્તિઓ વર્ણવો.

૪. બુદ્ધની મૂર્તિનાં સામાન્ય લક્ષણો નિરૂપી તેની પ્રાચીનતા ચર્ચો.

અથવા

તીર્થંકરોની મૂર્તિઓનું સામાન્ય સ્વરૂપ દર્શાવો અને કોઈપણ ત્રણ તીર્થંકરોની પ્રતિમાઓ સદૃષ્ટાંત વર્ણવો.

૫. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

(૧) સાંસ્કૃતિક ઈતિહાસના સાધન તરીકે મૂર્તિવિધાન

(૨) સપ્તમાતૃકાઓની મૂર્તિઓ

(૩) યુગલ પ્રતિમાઓ

(૪) અવલોકિતેશ્વરનું મૂર્તિસ્વરૂપ

Seat No. : _____

MA-II-77
April-2007
Indian Culture
Paper-VII
(Studies in Indian Iconography)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Explain the Indian concept and development of image and image-worship.

OR

Write a note on the antiquity of image worship in India.

2. Describe the different kinds of Asanas and Mudras in Brahmanical image.

OR

State the antiquity of Linga-worship and write a note on the iconography of Linga.

3. State the general characteristics of the images of Vishnu and describe any four forms of this deity.

OR

Describe the images of eight Dikpalas.

4. Narrate the general characteristics of the image of Buddha and describe its antiquity.

OR

Depict the general features of the images of the Tirthankaras and describe with illustrations, the images of any three Tirthankaras.

5. Write short notes : (any **two**)

- (1) Iconography as a source of Cultural history
- (2) Images of Sapta-matrikas
- (3) Couple images
- (4) Iconographic forms of Avalokiteshvara